

Orijinal Araştırma / Original Article

Muay-Thai Hakemlerinin Karar Verme Stratejilerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Mehmet Demirel¹, Korkmaz Atalay², Aydın Şentürk³, Duygu H. Demirel⁴, Emrah Serdar⁵¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Konya, Türkiye²Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü, Ankara, Türkiye³Dumlupınar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kütahya, Türkiye⁴Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Konya, Türkiye⁵İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye

Cite this article as: Demirel M, Atalay K, Şentürk A, Demirel DH, Serdar E. Investigation of Muay Thai Referees' Decision-making Strategies According to Different Variables. Research in Sports Science 2019; 9(1); 5-10.

Özet

Çalışmanın amacı Muay Thai hakemlerinin karar verme stratejilerinin farklı değişkenlere göre incelemektir. Bu amaç doğrultusunda uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş olan 40 (%31,3) "Kadın" ve 88 (%68,8) "Erkek" toplam 128 farklı kategorideki Muay Thai hakemi çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada, Muay Thai hakemlerinin karar verme stratejilerini ölçmek amacıyla, Mann ve ark. (1998), tarafından (Melbourne Decision Making Questionary) karar vermede öz saygı ve karar verme stillerini karşılaştırmak amacıyla geliştirilmiştir. İki bölümden oluşan bir ölçektir. Ölçek Deniz (2004), tarafından karar verme stillerinin belirlenmesi amacıyla Türkçeye uyarlanmıştır. Melbourne Karar Verme Ölçeği iki kısımdan oluşmaktadır. I. kısım: Karar vermede öz saygıyı belirlemeyi amaçlamaktadır. 6 maddeden ve tek alt faktörden oluşmaktadır. II. kısım ise karar verme stillerini belirlemeyi amaçlayan, 22 maddeden ve dört alt faktörden oluşan bir ölçektir. Katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarının belirlenmesi için yüzde (%) ve frekans (f) yöntemleri; verilerin normal bir dağılıma sahip olup olmadığının belirlenmesi için Shapiro Wilks normallik testi uygulanmış ve bunun neticesinde verilerin non parametrik test koşullarına uygun olduğunun anlaşılmasından sonra anlamlı farklılıkların belirlenmesi için Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Sonuç olarak; katılımcıların cinsiyetlerine göre "Panik Kara Verme" stiline anlamlı bir farklılık ortaya çıkmış, katılımcıların yaş, Muay-Thai branşında sporculuk ve milli olma durumları, refah düzeyleri ile hakemlik kademesi ve yıllarına göre 0.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Muay-Thai, hakemlik, karar verme

Investigation of Muay Thai Referees' Decision-making Strategies According to Different Variables

Abstract

The aim of the study is to examine the decision-making strategies of Muay Thai referees. In this regard, 40 (31.3%) women and 88 (68.8%) men, who were selected by appropriate sampling method, participated in the study. The Melbourne Decision Making Questionnaire developed by Mann et al. (1998) was used to measure the Muay Thai referees' decision-making strategies. Turkish adaptation of the scale was done by Deniz (2004), which was a Likert-type scale consisting of two parts. In statistical analysis, percentage (%) and frequency (f) methods are employed to determine the distribution of personal information. The Shapiro-Wilks normality test was applied to establish whether the data were normally distributed, and as a result of the non-parametric test conditions, Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis tests were used to ascertain the significant differences. Consequently, a significant difference in the panic decision-making style was noted, according to the participants' gender. It was determined that there was no significant difference between the participants' age, sportiness and nationality in the Muay Thai branch, levels of welfare and refereeing, and level of 0.05.

Keywords: Muay Thai, refereeing, decision-making

Giriş

Karar kelimesi latince "decidere" teriminden gelmekte olup, kesmek, kesintiye uğratmak, direnme ve muhalefeti sona erdirmeye anlamına gelmektedir. Dilimizde ise, düşünme ve muhakeme sonucunda hüküm, süreklilik, devamlılık, sebat, düzen, uygun tahmin ve benzeri anlamları ifade eder (Tosun 1992). Karar alma

en basit anlamı ile sonuç elde etme ya da bazı sorunları çözmek anlamına gelir (Eskicioğlu, 2010). Heppner (1978) göre karar verme, olasılıkları seçenekleri değerlendirme ve sonuçlarını izleme gibi özgül etkinlikleri içerir (Yılmaz, 2011; Akpınar ve ark., 2015). Bireylerin farklı özellikleri karar verme davranışları üzerinde etkilidir. Karmaşık durumlar karar vermeyi oldukça güçleştirmektedir. Bu süreç birey için stres faktörü haline gelebilmektedir. Aynı

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Emrah Serdar

E-posta / E-mail: serdar-emrah@hotmail.com

Geliş Tarihi / Submitted: 17.10.2018

Kabul Tarihi / Accepted: 11.10.2019

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

zamanda bu karar karmaşıklığı, bireyin karar verme durumunu olumsuz şekilde etkilemektedir (Shiloh ve ark., 2001), (Avşaroğlu ve Üre, 2007). Karar, bir amaca ulaşmak için en kısa sürede eldeki imkânlara göre en mümkün olanı vermek bir anlamda tercih etmektir, seçmektir. Seçmek birini diğerine üstün tutmaktır. Esas anlamıyla seçmek, iradeyi kullanmak demektir. Bu yanıyla seçmek, sadece insana özgü bir niteliktir. Çünkü seçim yapabilmek için, seçmemek, vazgeçmek, itiraz etmek gibi yeteneklere sahip olmak gerekir (İslamoğlu, 2007; Yalçın ve ark., 2016). Bireylerin problemlerinin üstesinden gelebilmesinde etkili karar verme becerilerine sahip olması ve karar verme konusunda kendilerine güvenmeleri önemlidir. Verilecek karardan duyulan hoşnutsuzluk bireylerde pek çok olumsuz psikolojik sonuçlara neden olabilir. Karar verme bireyin çok sayıda eylem alternatifi belirlediği, değerlendirdiği ve bu alternatiflerden birisini uygulamak için seçtiği karmaşık bir aşamalar bütünü olarak tanımlanır (Deniz, 2004).

Kazanmak bireysel ve performans gibi kavramlar spor içerisinde bulunmaktadır (Genç ve ark., 2019). Fakat kazanma eyleminin gerçekleşmesi etik sınırlar ve hakemlerin kararları dahilinde olmalıdır. Karar verme dinamik bir süreçtir ve birey bu süreç içinde etkin rol oynamaktadır. Birey karar vermede, karmaşık bir bilgi toplama araştırması yapmakta, çevresinden gittikçe artan bir şekilde geri bildirim almakta, bazı bilgileri ayrıntılı olarak incelemekte, bazı bilgileri elden çıkarmakta, geleceğe yönelik planlamalar yapmaktadır. Karar verme süreci bir anlamda bireyin iç dünyasında denge sağlama süreci olarak da görülebilir. Karar verme durumunda olan birey, hem iç dünyasına yönelik ihtiyaçlarını, hem de çevresel beklentileri karşılamaya ve doyurmaya yöneliktir. Bunu yapabilmek için de bireyin kişisel ve çevresel kaynaklarını etkili ve olumlu bir şekilde kullanması gerekmektedir (Daft 1994, Vural 2013).

Hakemler, bireysel kontrollerini (self-control), özellikle yüksek gerilim anlarında, kavga durumlarında, sakatlıklarda, faullerde ve ani şiddet olaylarında her zaman sürdürmelidirler. Karar vermesi hareketin olduğu anda veya mümkün olan en kısa sürede olmalıdır. Hakem ilk olarak hareketi kavraması ve yorumlaması gerekir. Kendine güvenen hakemler tüm zorluklarda kendilerini kontrol edebilirler. Hakemler kendilerine güven duygusu içinde olmalı, çünkü güven, başarılı hakemlik için çok önemli bir özelliktir (Weinberg ve Richardson, 1990). Hakemlikte psikolojik beceriler ve fizyolojik performans arasında çok güçlü bir ilişki mevcuttur. Bundan dolayı, bir hakemin başarısı veya başarısızlığı onun fiziksel (kondisyon, görsel beceriler, teknik ve mekanik bilgi, vb.) ve zihinsel (güven, konsantrasyon, duygusal kontrol vb.) yeteneklerine bağlıdır. Üstün ve başarılı hakemlik için, mevcut fiziksel ve zihinsel becerilerin ikili kombinasyonu gerekmektedir (Weinberg ve Richardson 2008; Bakıntaş, 2008; Baştuğ ve ark. 2016).

Karar verme ve kaygı durumunun hakemler üzerinde psikolojik, fizyolojik ve çevresel faktörlerden kaynaklı etkisi olduğu bilinmektedir. Hakem kavramını tanımlayacak olursak, spor organizasyonlarının sorumluları tarafından seçilen ve önceden belirlenmiş kurallar çerçevesinde müsabakaları yöneten, alınan puanları, galibiyetleri, mağlubiyetleri ve cezaları belirleyip ve yöneten kişidir (Cengiz ve Pulur, 2004; Yalçın ve Ark., 2016). Bireylerin sürekli bek-

lenti ve yeni arayışlar içerisinde bulunması, onları karar vermede izlediği stratejileri kullanma noktasında güç durumda bırakmaktadır (Deniz, 2004). Karar verme durumunda kullanılan bazı stratejiler, karar verme durumu bir çatışmayı da beraberinde getirdiğinden, çatışma durumuyla yüzleşmeyi ya da çatışma durumundan kaçınmayı da içermektedir. Bu stratejiler daha önceden planlanarak uygulanabildiği gibi, karar verme durumuyla yüzleşildiği anda da belirlenebilmektedir (Payne ve ark., 1993). O nedenle bireyin karar verme yaklaşımı ve karar verme davranışlarında bulunurken kullandığı stratejiler ve stiller önem kazanmaktadır. Bu anlamda çalışmanın amacı Muay Thai hakemlerinin karar verme stillerini farklı değişkenler açısından incelemek ve araştırma sonuçlarını ortaya koymaktır.

Yöntem ve Araçlar

Araştırma Grubu: Çalışmaya uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiş 128 hakem gönüllü katılım ilkesi ile katılmıştır.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada, Muay Thai hakemlerinin karar verme stratejilerini ölçmek amacıyla, Mann ve diğerleri (1998), tarafından (Melbourne Decision Making Questionary) karar vermede öz saygı ve karar verme stillerini karşılaştırmak amacıyla geliştirilmiştir. İki bölümden oluşan bir ölçektir. Ölçek, Deniz (2004), tarafından karar verme stillerinin belirlenmesi amacıyla Türkçeye uyarlanmıştır. Melbourne Karar Verme Ölçeği iki kısımdan oluşmaktadır. I. kısım: Karar vermede öz saygıyı belirlemeyi amaçlamaktadır. 6 maddeden ve tek alt faktörden oluşmaktadır. II. kısım ise karar verme stillerini belirlemeyi amaçlayan, 22 maddeden ve dört alt boyuttan oluşan bir ölçektir.

Verilerin Analizi: Verilerin değerlendirilmesi aşamasında veriler Microsoft Excel 2003 programında düzenlenmiş, SPSS 20.0 for Windows paket program kullanarak çözümlenmiştir. Verilerin analizinde Katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarının belirlenmesi için yüzde ve frekans yöntemleri; verilerin normal dağılıma sahip olup olmadığının belirlenmesi için Shapiro Wilks normallik testi uygulanmış ve bunun neticesinde verilerin non-parametrik test koşullarına uygun olduğunun anlaşılmasından sonra verilerin analizinde öğretmen adaylarının mesleki kaygılarının değişkenlere göre farklılığını belirlemek için Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır.

Bulgular

Muay Thai hakemlerinin karar verme stillerini farklı değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 1’de katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımı verilmektedir. Verilere göre, örneklem grubunda yer alan katılımcıların, % 68.7’sinin “Erkek” , % 47.7’sinin “41 ve üstü”, “Yaş” aralığında, %43’ünün “Normal” refah düzeyine sahip olduğu, %57.8’inin daha önce Muay-Thai branşında sporcu olduğu, %37.5’inin “Ulusal” hakemlik seviyesinde olduğunu ve %35.9’unun “4-7 yıl” dır hakemlik yaptığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Tablo 1. Araştırma Grubunun Kişisel Bilgilerinin Dağılımı

Değişkenler		F	%
Cinsiyet	Erkek	40	31.3
	Kadın	88	68.7
	Toplam	128	100
Yaş	18-24	13	10.2
	25-32	24	18.8
	33-40	30	23.4
	41 ve üstü	61	47.7
	Toplam	128	100
	Refah Düzeyi	Normal	64
İyi		54	42,2
Çok İyi		10	7,8
Toplam		128	100
Sporculuk Yapma Durumu	Evet	74	57,8
	Hayır	54	42,2
	Toplam	128	100
Hakemlik Kademesi	Aday	24	18.8
	Bölgesel	44	34.4
	Ulusal	48	37.5
	Uluslararası	12	9.4
	Toplam	128	100
	Hakemlik Yılı	1-3 Yıl	55
4-7 Yıl		46	35,9
8-11 Yıl		14	10,9
12-15 Yıl		9	7,0
15 Yıl ve Üzeri		4	3,1
Toplam		128	100

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Ölçek Puanlarının Dağılımı

Alt Boyut	Cinsiyet	Sıra Değer			
		N	Ort.	Z	P
Karar Vermede Öz Saygı	Erkek	88	64.50	-3,406	,912
	Kadın	40	63.77		
Dikkatli Karar Verme Stili	Erkek	88	59.33	-1,646	,319
	Kadın	40	66.15		
Kaçınan Karar Verme Stili	Erkek	88	61.54	-2,774	,604
	Kadın	40	65.13		
Erteleyici Karar Verme Stili	Erkek	88	68.36	-3,912	,355
	Kadın	40	61.99		
Panik Karar verme Sitali	Erkek	88	75.04	-2,148	,017*
	Kadın	40	58.93		

Tablo 2’de Katılımcıların cinsiyetlerine göre 0.05 anlamlılık düzeyinde karar verme davranışlarına ilişkin yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, cinsiyete göre hakemler için karar verme ölçeği alt boyutlarında sadece “Panik Karar Verme” alt boyutunda 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Tablo 3’de Katılımcıların yaşlarına göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemliğe ilişkin karar verme stillerinin belirlenmesi için yapılan

Tablo 3. Katılımcıların Yaşlarına Göre Ölçek Puanlarının Dağılımı

Alt Boyut	Yaş	Sıra Değer			
		N	Ort.	X ²	p
Karar Vermede Öz Saygı	18-24 Yaş	13	59.42	1.505	.681
	25-32 Yaş	24	63.85		
	33-40 Yaş	30	59.77		
	41 ve Üstü	61	68.16		
Dikkatli Karar Verme Stili	18-24 Yaş	13	59.88	5.709	.127
	25-32 Yaş	24	70.50		
	33-40 Yaş	30	51.78		
	41 ve Üstü	61	69.38		
Kaçınan Karar Verme Stili	18-24 Yaş	13	65.77	1.326	.723
	25-32 Yaş	24	71.90		
	33-40 Yaş	30	61.65		
	41 ve Üstü	61	62.72		
Erteleyici Karar Verme Stili	18-24 Yaş	13	64.88	2.584	.460
	25-32 Yaş	24	74.33		
	33-40 Yaş	30	58.70		
	41 ve Üstü	61	63.40		
Panik Karar verme Sitali	18-24 Yaş	13	71.54	3.188	.364
	25-32 Yaş	24	74.17		
	33-40 Yaş	30	61.08		
	41 ve Üstü	61	60.88		

Tablo 4. Katılımcıların Sporculuk Yapma Durumlarına Göre Ölçek Puanlarının Dağılımı

Alt Boyut	Sporculuk Durumu	Sıra Değer			
		N	Ort.	Z	P
Karar Vermede Öz Saygı	Evet	74	66.82	-2,738	.380
	Hayır	54	61.32		
Dikkatli Karar Verme Stili	Evet	74	65.09	-1,835	.829
	Hayır	54	63.69		
Kaçınan Karar Verme Stili	Evet	74	61.96	1,637	.357
	Hayır	54	67.98		
Erteleyici Karar Verme Stili	Evet	74	65.85	-1,482	.622
	Hayır	54	62.65		
Panik Karar verme Sitali	Evet	74	62.83	-3,371	.535
	Hayır	54	66.79		

Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, yaşlarına göre karar verme ölçeği alt boyutlarında 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır.

Tablo 4’de Katılımcıların Muay-Thai branşında sporculuk yapma durumlarına göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemlik karar verme stillerine ilişkin yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır.

Tablo 5’de Katılımcıların refah düzeylerine göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemliğe ilişkin karar verme stillerinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, refah düzeylerine göre karar verme ölçeği alt boyutlarında 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Refah Düzeylerine Göre Ölçek Puanlarının Dağılımı

Alt Boyut	Refah Düzeyi	N	Sıra Değer Ort.	X ²	p
Karar Vermede Öz Saygı	Normal	64	58.63	7.027	.172
	İyi	54	71.94		
	Çok İyi	10	68.10		
Dikkatli Karar Verme Stili	Normal	64	62.40	4.260	.372
	İyi	54	63.98		
	Çok İyi	10	69.10		
Kaçınan Karar Verme Stili	Normal	64	69.85	2.970	.563
	İyi	54	59.13		
	Çok İyi	10	63.55		
Erteleyici Karar Verme Stili	Normal	64	64.55	2.398	.663
	İyi	54	65.46		
	Çok İyi	10	59.10		
Panik Karar verme Stili	Normal	64	65.97	.180	.996
	İyi	54	63.16		
	Çok İyi	10	64.65		

Tablo 6. Katılımcıların Hakemlik Kademelerine Göre Ölçek Puanlarının Dağılımı

Alt Boyut	Hakemlik Kademesi	N	Sıra Değer Ort.	X ²	p
Karar Vermede Öz Saygı	Aday	24	53.04	4.312	.230
	Bölgesel	44	62.94		
	Ulusal	48	69.83		
	Uluslararası	12	71.79		
Dikkatli Karar Verme Stili	Aday	24	67.94	3.753	.289
	Bölgesel	44	61.55		
	Ulusal	48	61.11		
	Uluslararası	12	82.00		
Kaçınan Karar Verme Stili	Aday	24	68.04	1.005	.800
	Bölgesel	44	66.85		
	Ulusal	48	62.28		
	Uluslararası	12	57.67		
Erteleyici Karar Verme Stili	Aday	24	73.63	2.089	.554
	Bölgesel	44	63.57		
	Ulusal	48	60.65		
	Uluslararası	12	65.08		
Panik Karar verme Stili	Aday	24	79.65	6.430	.092
	Bölgesel	44	64.52		
	Ulusal	48	57.09		
	Uluslararası	12	63.75		

Tablo 6'da Katılımcıların hakemlik kademelerine göre .05 anlamlılık düzeyinde antrenörlüğe ilişkin karar verme stillerinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre,.05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır.

Tablo 7'de Katılımcıların hakemlik yıllarına göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemliğe ilişkin karar verme stillerinin belirlenmesi için

Tablo 7. Katılımcıların Hakemlik Yıllarına Göre Ölçek Puanlarının Dağılımı

Alt Boyut	Yaş	N	Sıra Değer Ort.	X ²	p
Karar Vermede Öz Saygı	1-3 Yıl	55	58.05	4.295	.368
	4-7 Yıl	46	70.42		
	8-11 Yıl	14	62.93		
	12-15 Yıl	9	76.50		
	15 Yıl ve Üzeri	4	63.63		
Dikkatli Karar Verme Stili	1-3 Yıl	55	61.25	8.180	.085
	4-7 Yıl	46	62.74		
	8-11 Yıl	14	59.89		
	12-15 Yıl	9	96.72		
	15 Yıl ve Üzeri	4	73.13		
Kaçınan Karar Verme Stili	1-3 Yıl	55	96.72	2.636	.620
	4-7 Yıl	46	73.13		
	8-11 Yıl	14	64.16		
	12-15 Yıl	9	63.99		
	15 Yıl ve Üzeri	4	56.64		
Erteleyici Karar Verme Stili	1-3 Yıl	55	81.61	2.531	.639
	4-7 Yıl	46	64.00		
	8-11 Yıl	14	68.13		
	12-15 Yıl	9	58.30		
	15 Yıl ve Üzeri	4	65.68		
Panik Karar verme Stili	1-3 Yıl	55	73.78	6.937	.139
	4-7 Yıl	46	60.88		
	8-11 Yıl	14	71.15		
	12-15 Yıl	9	56.40		
	15 Yıl ve Üzeri	4	75.43		

yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, hakemlik yıllarına göre karar verme ölçeği alt boyutlarında 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Tartışma

Yapılan bu çalışmanın amacı Muay Thai hakemlerinin karar verme stillerini farklı değişkenler açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda uygun örneklem yöntemiyle seçilmiş 128 Muay Thai hakemi örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırmaya ilişkin bulgular alan yazınla desteklenerek aşağıda verilmiştir.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre 0.05 anlamlılık düzeyinde karar verme davranışlarına ilişkin yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre, cinsiyete göre hakemler için karar verme ölçeği alt boyutlarında sadece "Panik Karar Verme" alt boyutunda 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Göksel ve ark. Tarafından yapılan çalışmada ise futbol hakemlerinde cinsiyete göre karar verme esnasında bocalama, sorumluluğu başkasına yükleme, karar geciktirme özellikleri cinsiyete göre farklılık göstermemiştir (Göksel ve ark. 2016). Fakat Baştuğ ve ark. (2016) tarafından 2016 yılında yapılan çalışmada ise futbol hakemlerinin karar verme davranışlarının cinsiyete göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Tablo 3’de katılımcıların yaşlarına göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemliğe ilişkin karar verme stillerinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, yaşlarına göre karar verme ölçeği alt boyutlarında 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Yalçın ve arkadaşları tarafından 2016 yılında Futbol hakemlerinin karar verme stratejilerine ilişkin yapılan çalışmada ise yaş gruplarına göre karar verme stratejilerinin değişmediği yani anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir bu bağlamda, sonuç çalışmamız ile paralellik göstermektedir (Yalçın ve ark., 2016). Fakat Bayraktar ve ark. (2006) tarafından yapılan uluslararası ve milli güreş hakemlerinin kaygı düzeylerinin incelenmesine yönelik çalışmada ise yaş değişkeni ile kaygı düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yaşı büyük olan hakemlerin kaygı düzeyi yaşı küçük olan hakemlere göre daha düşük olduğu görülmüştür (Bayraktar ve ark., 2006). Bu sonuç çalışmamız ile paralellik arz etmemektedir.

Katılımcıların Muay-Thai branşında sporculuk yapma durumlarına göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemlik karar verme stillerine ilişkin yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Katılımcıların refah düzeyleri ile hakemlik kademelerine göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemliğe ilişkin karar verme stillerinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, refah F karar verme ölçeği alt boyutlarında .05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Katılımcıların hakemlik yıllarına göre 0.05 anlamlılık düzeyinde hakemliğe ilişkin karar verme stillerinin belirlenmesi için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, hakemlik yıllarına göre karar verme ölçeği alt boyutlarında 0.05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunamamıştır. Yalçın ve ark. (2016) tarafından futbol hakemleri üzerine yapılan çalışmada ise futbol hakemlerinin hakemlik yılı değişkenine göre karar verme alt boyutları düzeyine ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, karar vermede özsaygı, kaçınan karar verme, erteleyici karar verme ve panik karar verme alt boyutunda istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık gözlenmezken dikkatli karar verme alt boyutunda hakemlik yılı 1-3 yıl olanlar ile 7 yıl ve üstü olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir (Yalçın ve ark., 2016).

Sonuç

Bu çalışmada Muay Thai hakemlerinin karar verme stilleri farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Muay Thai hakemlerinin karar verme stilleri cinsiyete göre “Panik Karar Verme” alt boyutunda anlamlı farklılık gösterirken, yaş, refah düzeyi, hakemlik yılı, sporculuk ve milli olma durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Etik Komite Onayı: N/A.

Hasta Onamı: N/A.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını belirtmiştir.

Ethics Committee Approval: N/A.

Informed Consent: N/A.

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynakça

- Akpınar, Ö., Temel, V., Birol, S., Ş., Akpınar, S., Nas, K. (2015).** Üniversitede Okuyan Hokey Sporcularının Karar Verme Stilllerinin Belirlenmesi. Kastamonu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 9.
- Avşaroğlu, S. ve Üre, Ö. (2007).** Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygı, Karar Verme ve Stresle Başa Çıkma Stilllerinin Benlik Saygısı ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, s. 85-100.
- Bakıntaş, Z. (2008).** Futbol Hakemlerinin Müsabaka Öncesi ve Sonrasında Yaşadığı Kaygı Düzeylerinin Değerlendirilmesi. D.P.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya.
- Baştuğ, G., Duman, S., Akçakoyun, F., Karadeniz, F. (2016).** Football Referees; Stress, Self Confidence, Decision Making. *Journal Of Human Science* Volume: 13 Issue: 3 Year: 2016. [CrossRef]
- Bayraktar, G., Tekin, M., Eroğlu, H. & Cicioğlu, İ. (2006).** Uluslararası ve Milli Güreş Hakemlerinin Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. Cilt 8, sayı 4, s. 22-31.
- Cengiz, R., Pulur, A. (2004).** Futbol Hakemlerinin Şiddet Olaylarına Bakış Açılı Üzerine Bir Araştırma. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, 27-33.
- Daft R., L. (1994).** *Managerial Decision Making Management*. 3. Edition, Orlando, The Dryden Press.
- Deniz, M. E. (2004).** Investigation of the relation between decision self-esteem, decision making style and problem solving skill of the university students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 4, 15, 23-35.
- Eskicioğlu, Y., (2010).** Antrenör ve Sporcu Gözüyle Spor Yöneticilerinin Kararlarında Etik İkelere Bağlılıklarının İncelenmesi (Beko Basketbol Ligi Örneği). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi Bolu.
- Genç, H., Kızar, O., Katantaş, İ., Dalkılıç, M. (2019).** Ortaokul Öğrencilerinde Bağlı Yaş Etkisi ve Performans İlişkinin İncelenmesi (Bölüm 2). Serkan Düz, Mehmet İklim, Kemal Kurak (Editörler). Spor Bilimleri Alanında Araştırma ve Değerlendirmeler İçinde (s.17-33). Ankara: Gece Akademi.
- Göksel, A., G., Pala, A., Yıldız, M., Şenel, E., Göral, K., Bingöl, E., Yurtseven, Y., E. (2016).** The Examination of Decisiveness and Decision Making of Turkish Football Referees. ERPA International Congresses on Education, Sarajevo/Bosnia and Herzegovina 02-04 June, 29.
- İslamoğlu, M. (2007).** *Ne yapmalı*. Düşün Yayıncılık, (6. Baskı), İstanbul.
- Heppner, M. J. (1978).** Counseling the Battered Wife: Myths, Facts, and Decisions. *Personnel and Guidance journal*, 56(9), 522-5. [CrossRef]
- Mann, L., Harmoni, R. and Power. C. (1998).** Cross-Cultural Differences in Self-Reported Decision-Making Style and Confidence. *International Journal of Psychology*. 33(5), s. 325-335. [CrossRef]
- Payne W., J, Eric J., J, James R., B. (1993).** *The Adaptive Decision Maker*. Cambridge, Cambridge University Press. [CrossRef]
- Shiloh, S., Koren, S., Zakay, D. (2001).** Individual Differences in Compensatory Decision Making Style and Need for Closure as Correlates of Subjective Decision Complexity and Difficulty. *Personality and Individual Differences*. Vol: 699-710. [CrossRef]

- Tosun, K. (1992).** İşletme Yönetiminin Genel Esasları. Ankara: Savas Yayınları.
- Vural, M. (2013)** *Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatında Görev Yapan Spor Yöneticilerinin Düşünme ve Karar Verme Stilllerinin İncelenmesi.* Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Yalçın, İ., Soyer, F., Ramazanoğlu, F. ve Aksu, A. (2016).** *Futbol hakemlerinin karar verme ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi.* Journal of Human Sciences, 13(3), 5681-5692. [\[CrossRef\]](#)
- Yılmaz, A., S. (2011).** Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygı ve Karar Verme Stilllerinin Benlik Saygısı ve Utangaçlık Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık Bilim Dalı, Konya.
- Weinberg, R. S., Richardson, P. A. (1990).** *Psychology of Officiating.* USA: Human Kinetics. [\[CrossRef\]](#)
- Weinberg, S. R., Richadson, A. P. (2008).** *Başarılı Hakemliğin Psikolojisi.* Çev. Ekmekçi R, Pamukkale Journal of Sport Sciences, 2(1), 1 -5.